

הדר פרק ששי עירובין

לו א מ"י פ"ב מהלכות
עירובין ה"ה סג
עשר א ט"ו ש"ע א"ח
סמוך שפ"ב פ"ג:
ל"ב מ"י ש"ט ו"ט"ע ע"ס
סעף ג':

רבינו חננאל

אלא לאו דאתא בשבתא
בשבת וקאמר אסורין
ואין מבטלין. והאי ביטול
שכירות היא, דהא כבר
אמר בתחילת פרקין אין
עירוב מועיל במקום גוי
ואין ביטול רשות מועיל
במקום גוי עד שישיכיר
ר' אע"ג דהתייבה בה
ר' אלעזר הילכתא כר'
יוחנן דקיימא לן שמואל
ר' יוחנן הלכה כר'
יוחנן. מסקנא דשמעתין
כל מנהגא דהוצ' כרינא
בו דמשכיר יכול לטולקי
הני דריירי בייה כל אימת
ל' ישרא' שוכר ישראל
מן המשכיר וקני ליה
רשותה וש"י להו לכולהו
ישר' דריירי הוה לעירובי
ולטלטולי, ושוכרין אפי'
בשבת א"ל הוה גוי ההם
מכבודו יום ר' יוחנן. ואי
לא הוה יכול לטולקיהו
צריך לשכור מן הדריירין.
הא דאמר שמואל אין
לנו בעירובין אלא כלתמן
משנתנו, ואמרין לה בה
דנתן אנשי חזר ששכח
אחד מוה ולא עירב כו',
ש"מ דבבבא אחת יבלין
לבטל, אבל בשתי חצירות
זו לפנים מזו ושכח אחד
מהם ולא עירב, אין יכול
לבטל דהא חצר שנין
ואלו חצירות. ודחינן לא כי
אמה שמואל אהא אמרה,
דנתן שהמכור לחצירות
כחצר לבתים, פ"י בעינן
בבבא חצירות להתירו
בלחז וקורה. אבל אם אין
בבבא אלא חצר אחת
במשך משנתנו דהני
חצירות, גופא אמר שמואל
אין ביטול רשות מחצר
לחצר ואין ביטול רשות
בחורבה, ר"י יוחנן אמר שי
ביטול רשות מחצר לחצר
יש שיטור רשות בחורבה.
וקיימא לן כר' יוחנן. וכי
פלגי בשתי חצירות ופתח
א' ביניהן, אבל בשתי
חצירות זו לפנים מזו מתוך
(שמואלין) או
על זו מבטלין. בא
רבין ואמר אפילו שתי
חצירות זו לפנים מזו
פעמים מבטלין ופעמים
אין מבטלין, כיצד נתנו
עירובין בחצירות כו'. ושאר
לי לתוכו כבאן פ"י הא
דאמר רבא פעמים מבטלין
ופעמים אין מבטלין,
כיצד כו' ושכח אחד
בין מן הפנימית בין מן
החיצונה ולא עירב שתיהן
אסורות (דא) (ואין)
מבטלין. [ד]בר פנימית
למן ביטול, בא לפני פנימית
ליחה לעירובי גבייהו,
יבטל מן החיצונה אין
מבטלין מחצר לחצר.
דברי אב"י ורבא לפרושי
טעמא דשמואל איתן.
ויש מי שאומר מדרשקלי
טרו אב"י ורבא לתרזי
טעמא דשמואל, ש"מ
הלכתא כותיה. מיהו אן
קבלין דהילכתא בחי
כולהו שמועתי כו' יוחנן
שאפילו שתי חצירות שיש

א"ל לאו דאתא בשבתא. להכי חשיב אין מערבין אפי' עירבו
מאתמול לפי שאין הנכרי אוסר כי לימיה כרבי יהודה מכל
מקום כשכח הנכרי נמצטל העירוב לגמרי^א ושבו אינו חוזר למקומו
אע"פ שחזרו ושכרו ממנו אוסרין ואין מערבין קרינא ציה:
שהמכור לחצירות כחצר לבתים.
דייקין מינה בסוף
פירקין^ב דאין מצוי ניחר בלתי וקורה
עד שיהו צמים וחצירות פתוחים
למכור שתי חצירות למצוי ושני צמים
לחצר ומיהו צההו שעתא קאמר
שמואל אפילו צית אחד ולחצר אחת
^ג וחד מנייהו באתריה:
כיצד נתנו עירובין בחצירה כו'
שתיהן אסורות. וא"ת לצי
הכי פליג עליה ואמר יש צטול מחצר
לחצר הא צהדיא תנא הכי לקמן^ד
בסוף פירקין ו"ל דלצי הוה מפרש
שתיהן אסורות עד שיצטל:
נתנו עירובין בחצירה כו' האי
בר פנימית למאן ניבטיא.
הא פשיטא לן דכולן יכולין לצטל אללו
^ה דהוא מותר למקומן^ו ורבא לא
איירי אלל צטויהו דהנך דעירבו:
לריב פ"י לבני פנימית ליתא
לעירובייהו גבייהו.

דכיון שאין יכול לצטל לבני חצונה
משום שאין צטול רשות מחצר לחצר
לא מצי שקלי צני פנימית לעירובייהו
צטויהו דלסקרי עלייהו^ז ולא דמי להא
דלמרינן צני שהוליאיהו (לעיל דף מה):
רשות אחת משתמשת לשתי רשות
ואין שתי רשות משתמשות לרשות
אחת מפרש ר"ת דכשתנה חלוצית
עירובה זו וזו מותרת עם שתיהן
ושתיהן אסורות עמה^ח דהתם כל
חלוצה וחלוצה לעצמה ומותרת מותרת
אלל כהא דצני חלוצה נמי^ט אסקרי
צמקומן מפני הפנימית שלא עירבו
דלוקרת עליהם אתו אינהו נמי
כמו שעירבו עמהם וצטל עירובין:
שכח

אחד מן הפנימית ולא עירב שתיהן אסורות ושכח ולא
עירב פנימית ומותרת וחיצונה אסורה נתנו עירובין בחצונה ושכח אחד
בין מן הפנימית ובין מן החיצונה ולא עירב שתיהן אסורות הא בר פנימית
למאן ניבטיא ליבטיא לבני פנימית ליתא לערובייהו גבייהו ליבטיא לבני
חיצונה אין בטול רשות מחצר לחצר הא בר חיצונה למאן ניבטיא ליבטיא
לבני חיצונה איכא פנימית דאסרה עלייהו ליבטיא לבני פנימית אין ביטול
רשות מחצר לחצר נתנו עירובין בפנימית ושכח אחד מן הפנימית ולא עירב
שתיהן אסורות הא בר פנימית למאן ניבטיא ליבטיא לבני הפנימית איכא
חיצונה דאסרה עלייהו ליבטיא לבני חיצונה אין ביטול רשות מחצר לחצר
שהכח

והרגילו עירובין להיחשב כדיורי פנימית ואסורין עליהם משום דהויא רגל האסורה צטולי
צמקומה והואיל והרגילה העירוב עם ומודה שמואל צהא דמצטלין אומו הרגל שהרגילו עירובין
האי בר פנימית. שכח ולא נתן צעירוב למאן ניבטיא: ליצטול לבני פנימית. רשות חלירו דמיהו פנימית מיהא שריא לעצמה וחלוצה תיאסר
מפני דריסת רגלו של זה שאסורה צמקומה: ליתא לעירובייהו גבייהו. ולכשיצטלו מן החלוצה הרי הן בלא עירוב וכולן אוסרין זה על זה: ליצטול.
ואע"ג דלסר עלייהו. ואי קשיא ליצטלו צני פנימית רשות חלירן לגבי הא דלא עירב ויהא הוא רגל המותר צמקומו דהא יחיד הוא ואינו אוסר על
חלוצה ומשתרי חלוצה לאו מילתא היא דהא דכיון דצטלי רשותייהו לגביה הו להו אינהו רגל האסורה צמקומה דמתנן^י נתנו לו רשותן הוא
מותר והן אסורין ואסקרי חלוצה ואע"ג דעירבו צהדה הא צטלו עירובייהו מני חיתקלקו להו מרשותא דפנימית ונהי דאין להן רשות להוציא מצמיהן
לחצר מ"מ דריסת רגל יש להן צפנימית וצחלוצה וא"ת יצטלו אף דריסת רגלם לחלוצה אין צטול רשות מחצר לחצר: איכא פנימית דאסרה
על. שהרי צטל העירוב צצטלי זה והוא לה פנימית רגל האסורה צמקומה דלימיה לעירובה לגבה: ליצטול לבני פנימית. אף לבני פנימית:
האי בר פנימית למאן ניבטיא כו' איכא חלוצה דאסרה עלה. שעירבו מרגילה לתוכה: אין צטול רשות מחצר לחצר. כלומר אין צטול רשות
מזן חצר זו לצן חצר אחרת כיון דפנימית אסורה חלוצה נמי אסורה מפני רגל האסורה צמקומה שאסרת עליה ועוד שאין עירובה אללה:
שכח

אלא לאו דאתא בשבתא. להכי חשיב אין מערבין אפי' עירבו
מאתמול לפי שאין הנכרי אוסר כי לימיה כרבי יהודה מכל
מקום כשכח הנכרי נמצטל העירוב לגמרי^א ושבו אינו חוזר למקומו
אע"פ שחזרו ושכרו ממנו אוסרין ואין מערבין קרינא ציה:
שהמכור לחצירות כחצר לבתים.
דייקין מינה בסוף
פירקין^ב דאין מצוי ניחר בלתי וקורה
עד שיהו צמים וחצירות פתוחים
למכור שתי חצירות למצוי ושני צמים
לחצר ומיהו צההו שעתא קאמר
שמואל אפילו צית אחד ולחצר אחת
^ג וחד מנייהו באתריה:
כיצד נתנו עירובין בחצירה כו'
שתיהן אסורות. וא"ת לצי
הכי פליג עליה ואמר יש צטול מחצר
לחצר הא צהדיא תנא הכי לקמן^ד
בסוף פירקין ו"ל דלצי הוה מפרש
שתיהן אסורות עד שיצטל:
נתנו עירובין בחצירה כו' האי
בר פנימית למאן ניבטיא.
הא פשיטא לן דכולן יכולין לצטל אללו
^ה דהוא מותר למקומן^ו ורבא לא
איירי אלל צטויהו דהנך דעירבו:
לריב פ"י לבני פנימית ליתא
לעירובייהו גבייהו.

אלא לאו דאתא בשבתא וקתני אוסרין ואין
מערבין אין מבטלין שמוע מינה^א אמר רב
יוסף לא שמיע לי הא שמעתא^ב אמר ליה
אב"י את אמרת ניהלן ואהא אמרת ניהלן
דאמר^ג שמואל אין ביטול רשות מחצר
לחצר ואין ביטול רשות בחורבה ואמרת לן
עלה כי אמר שמואל אין ביטול רשות
מחצר לחצר לא אמרן אלא שתי חצירות
ופתח אחד ביניהן אבל זו לפנים מזו מתוך
שאוסרין זה על זה מבטלין א"ל אנא אמניא
משמיה דשמואל הכי^ד והאמר שמואל אין
לנו בעירובין אלא כלשוין משנתנו אנשי
חצר ולא אנשי חצירות אמר ליה כי אמרת
לן אין לנו בעירובין אלא כלשוין משנתנו
אהא אמרת לן^ה שהמכור לחצירות כחצר
לבתיים גופא אמר שמואל אין ביטול רשות
מחצר לחצר ואין ביטול רשות בחורבה^ו ורבי
יוחנן אמר איש ביטול רשות מחצר לחצר
ב"יש ביטול רשות בחורבה וצריכא דאי
אשמעינן מחצר לחצר בהא קאמר שמואל
משום דהא תשמיישתא לחוד והא תשמיישתא
לחוד אבל חורבה דתשמיישתא חדא לתרווייהו
אימא מודי ליה לרבי יוחנן וכי אתמר בהא
בהא קאמר רבי יוחנן אבל בהך מודי ליה
לשמואל צריכא אמר אב"י הא דאמר שמואל
אין ביטול רשות מחצר לחצר לא אמרן
אלא בשתי חצירות ופתח אחד ביניהן אבל
ב' חצירות זו לפנים מזו מתוך שאוסרין
מבטלין רבא אמר אפילו שתי חצירות זו לפנים
מזו פעמים מבטלין ופעמים אין מבטלין
כיצד נתנו עירובין^ז בחצירה ושכח אחד בין
מן הפנימית ובין מן החיצונה ולא עירב
שתיהן אסורות נתנו עירובין בפנימית ושכח

אחד מן הפנימית ולא עירב שתיהן אסורות ושכח ולא
עירב פנימית ומותרת וחיצונה אסורה נתנו עירובין בחצונה ושכח אחד
בין מן הפנימית ובין מן החיצונה ולא עירב שתיהן אסורות הא בר פנימית
למאן ניבטיא ליבטיא לבני פנימית ליתא לערובייהו גבייהו ליבטיא לבני
חיצונה אין בטול רשות מחצר לחצר הא בר חיצונה למאן ניבטיא ליבטיא
לבני חיצונה איכא פנימית דאסרה עלייהו ליבטיא לבני פנימית אין ביטול
רשות מחצר לחצר נתנו עירובין בפנימית ושכח אחד מן הפנימית ולא עירב
שתיהן אסורות הא בר פנימית למאן ניבטיא ליבטיא לבני הפנימית איכא
חיצונה דאסרה עלייהו ליבטיא לבני חיצונה אין ביטול רשות מחצר לחצר
שהכח

והרגילו עירובין להיחשב כדיורי פנימית ואסורין עליהם משום דהויא רגל האסורה צטולי
צמקומה והואיל והרגילה העירוב עם ומודה שמואל צהא דמצטלין אומו הרגל שהרגילו עירובין
האי בר פנימית. שכח ולא נתן צעירוב למאן ניבטיא: ליצטול לבני פנימית. רשות חלירו דמיהו פנימית מיהא שריא לעצמה וחלוצה תיאסר
מפני דריסת רגלו של זה שאסורה צמקומה: ליתא לעירובייהו גבייהו. ולכשיצטלו מן החלוצה הרי הן בלא עירוב וכולן אוסרין זה על זה: ליצטול.
ואע"ג דלסר עלייהו. ואי קשיא ליצטלו צני פנימית רשות חלירן לגבי הא דלא עירב ויהא הוא רגל המותר צמקומו דהא יחיד הוא ואינו אוסר על
חלוצה ומשתרי חלוצה לאו מילתא היא דהא דכיון דצטלי רשותייהו לגביה הו להו אינהו רגל האסורה צמקומה דמתנן^י נתנו לו רשותן הוא
מותר והן אסורין ואסקרי חלוצה ואע"ג דעירבו צהדה הא צטלו עירובייהו מני חיתקלקו להו מרשותא דפנימית ונהי דאין להן רשות להוציא מצמיהן
לחצר מ"מ דריסת רגל יש להן צפנימית וצחלוצה וא"ת יצטלו אף דריסת רגלם לחלוצה אין צטול רשות מחצר לחצר: איכא פנימית דאסרה
על. שהרי צטל העירוב צצטלי זה והוא לה פנימית רגל האסורה צמקומה דלימיה לעירובה לגבה: ליצטול לבני פנימית. אף לבני פנימית:
האי בר פנימית למאן ניבטיא כו' איכא חלוצה דאסרה עלה. שעירבו מרגילה לתוכה: אין צטול רשות מחצר לחצר. כלומר אין צטול רשות
מזן חצר זו לצן חצר אחרת כיון דפנימית אסורה חלוצה נמי אסורה מפני רגל האסורה צמקומה שאסרת עליה ועוד שאין עירובה אללה:
שכח

אחד מן הפנימית ולא עירב שתיהן אסורות ושכח ולא
עירב פנימית ומותרת וחיצונה אסורה נתנו עירובין בחצונה ושכח אחד
בין מן הפנימית ובין מן החיצונה ולא עירב שתיהן אסורות הא בר פנימית
למאן ניבטיא ליבטיא לבני פנימית ליתא לערובייהו גבייהו ליבטיא לבני
חיצונה אין בטול רשות מחצר לחצר הא בר חיצונה למאן ניבטיא ליבטיא
לבני חיצונה איכא פנימית דאסרה עלייהו ליבטיא לבני פנימית אין ביטול
רשות מחצר לחצר נתנו עירובין בפנימית ושכח אחד מן הפנימית ולא עירב
שתיהן אסורות הא בר פנימית למאן ניבטיא ליבטיא לבני הפנימית איכא
חיצונה דאסרה עלייהו ליבטיא לבני חיצונה אין ביטול רשות מחצר לחצר
שהכח

וכיון שאסורה להוציא לרשותה כלים ששבתו בחצונה במאי תשתרי איהו
ס.

- (א) (לעיל י' ו"ט"ז) ג (ס) [ספ].
- (ב) [לקמן סו. פ"ה. ע"ה].
- (ג) [לקמן ע"ד. ט] [לקמן ע"ג].
- (ד) [לקמן ע"ה].
- (ה) [לקמן ע"ה].
- (ו) [לקמן ע"ה].
- (ז) [לקמן ע"ה].
- (ח) [לקמן ע"ה].
- (ט) [לקמן ע"ה].
- (י) [לקמן ע"ה].

הנהגות הב"ח

(א) רש"י ד"ה נתנו עירובין
וכו' צנימין המתיר לתלין:
(ב) תוס' ד"ה שהמכור וכו'
בסוף פירקין. ג"כ נ"ל דף ע"ד
ע"א: (ג) ד"ה צנימין וכו' צהדיא
תכן הוה לקמן. ג"כ ר"ש דף
ע"ה: (ד) ד"ה נתנו וכו' לבטל
אללו ויהא הוא רגל מותר
במקומו ורבא לא איירי:
(ה) ד"ה לבטל וכו' חלוצה נמי
אסורין צמקומן:

גליון הש"ס

גמ' ר"י אמר יש ביטול
רשות מחצר לחצר. ע"ל דף
סד ע"ה מוספות ד"ה ע"ס
ק:

מוסף רש"י

לא שמיע לי הא
שמעתא. דכ"כ יוסף תלמידו
דכ"כ יהודה שהוה תלמיד של
רב ושמואל וזהו רב יוסף
ומכר תלמידו וצ"ה שזכר שזכר
במס' אבות ושמואל ואפי'
מכר לחצוה שמועה מממה
ולאו תלמידו של רב יהודה
אלו אמר לה שמועה זו
ואב"י תלמידו ומכיר (נדה לט
ע"ג דרוס טו. א). את אמרת
ניהלן. קודם חילין (נדה
לס). שהמכור לחצירות
כחצר לבתים. כגס שאסקו
להוציא מן הבתים לחצר בלא
עירוב. ק' אמר להוציא מן
החצר למצוי בלא עירוב. ולא
מתאם דלא דמו, דכ"כ ומכ"כ
רשות היתד וכו' רשות היתד,
אלל חצר ומכ"כ שתיהן רשות
אלל צנימין הן (לקמן ע"ג).

מוסף תוספות

א. ולכך קרי ליה אין מערבין
משום דאין יכולין לעירב
עירוב גמור לכל היום.
מוס' ר"י. ג. ויהא
הוא מותר במקומו בפנימית
בלא שום עירוב לפי שהוא
יחיד. ט. ג. בין
שהיהו עירובין בחצונה
הרי נעשו כולן בני חצר
אחת, וכיון שלא ביטל
זה לכולן הרי אף בני
פנימית שביטל לזון אסורין
הם בחצונה, דסבירא לן
שהבטול צריך לבטל רשות
לכל אחת ואחת ובראסין
רבא בסוף שמעתין, וא"כ
אי אפשר לבני פנימית
ליתון מותרין לעצמן
אלא כשיבטלו מן החיצונה
ויתורו להתיר צדן, ובהא
קאמר תלמודא דלא אפשר
לחורבן כיון דליתיהו
לעירובייהו גבייהו, וכי
תימא דלישקלו לעירובייהו
בהייהו ולעיליהו לחצירן,
הא לא אפשר דכיון
המים אסורין עם החיצונה
אי אפשר להם להביא
העירוב לחצירן. מיצ"ל.
ד. ואמאי לא אמרין נמי
התם דליתא לעירובה גבה,
לעצמה ובחצירות יתי'.

שכח

עירובין דף ס"ז ע"א

שו"ע סי' שפ"א סעיף ה'

180133 © כל הזכויות שמורות

שני בתים משני צידי רשות הרבים ובאו נכרים והקיפום מחיצה בשבת

עירובין דף ס"ז ע"א
שו"ע סי' שפ"ט

נכרי

4 טפחים

4 טפחים

© כל הזכויות שמורות | A0134

נכרי שיש לו פתח ארבעה על ארבעה פתוח לבקעה

עירובין דף ס"ז ע"א

שר"ע סי' שפ"ט

נכרי

4 טפחים

4 טפחים

איבעיא להו פתוח לקרפף מהו

עירובין דף ס"ז ע"א
שו"ע סי' שפ"ט

קרפף יותר מבית סאתים

רשות הרבים

קרפף יותר מבית סאתיים... הזורק לתוכו חייב

בית סאתיים

180139 | כל הזכויות שמורות

ההוא ינוקא דאישתפ"ך חמימיה א"ל רבה נייתו ליה חמימי מזנו ביתאי